

Виходить що тяжка
в неділю.

Адреса редакції
і адміністрації:

„Свобода“, Львів,
Ринок 10, II. пов.

Телеф. Редакції: 23-41.

СВОБОДА

СЕЛЯНСКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

ПЕРЕДПЛАТА
випоскит з краю: кі-
сячно 80 сот., чверть-
річно 2 дол. 20 сот.
В Америці 2 дол. річно.
Зміна адреси 50 сотиків.
Поодинокі числа коштує
20 сот.

Телеф. Друкарні: 29-24.

Один фронт: комуністи, селяроби, соціалісти- радикали, упіністи — і хлібоді...

Комуністи, селяроби, упіністи, соціалісти-радикали з одного боку, а хлібоді з другого на різні лади повтаряють одну й ту саму співанку, мовляв — Українське Національно-Демократичне Об'єднання, покликуючи до життя блок непольських народів, тим самим „запродалося“ німецькій та жидівській буржуазії.

Чому потрібний для нас-українців блок непольських народів, писали ми вже не раз. Тому над цим довше спинюватися не будемо. Значимо тільки: такий блок потрібний нам з чисто практичних оглядів, бо 1) при його допомозі маємо змогу на Холищині і Підляшшу вибрати своїх послів (без нього страчено би тут 4 мандати!), 2) при його допомозі вибирається з державної листи більше число мандатів (без нього ці мандати перепали би польським партіям). Блок непольських народів потрібний нам теж з огляду на заграничну політику. Яке значення має блок непольських народів за границею, дуже добре розуміють польські газети всіх напрямків. Тому з такою зацікавленістю побороються блок; а влада робила всі можливі заходи, щоб цей блок розбити. Не хочуть того розуміти тільки наші доморослі соціалісти, бо для них найважливіше: партійний інтерес. Та про це сьогодні тільки мимоходом. Про що іншого хочемо сказати пару слів. А саме: чи дійсно Об'єднання заключило виборчий блок тільки з німецькою та жидівською буржуазією (демагоги з „Громадського Голосу“ пишуть: „з жидівськими лихварями та німецькими капіталістами“)?

Цей блок, о скільки ходять про німців і жидів, нічим не різниться від блоку в 1922, коли такий блок (союз) відніс повну перемогу. Тепер відскочило від нього з поміж німців і жидів тільки невеличкі групи, які не можуть мати поважного впливу на вислід виборів. Як-що воно так дійсно було би, як пишуть „Громадський Голос“ (в цьому він нічим не різниться від селянсько-комуністичних газет), а саме: що з поміж німців і жидів до блоку належать тільки „капіталісти“ і „лихварі“, так та страхотлива німецька і жидівська буржуазія була би великанською силою, здатною залити цілу Польщу. Бо тільки подумайте: на основі теревен'я всіх „Громадських Голосів“ тих німецьких і жидівських буржуїв було би так багато, що вони в силі вибирати цілу низку послів! Ясна річ, що теревені наших різношерстних соціалістів є звичайною брехнею, обчисленою на людську глупоту. До блоку непольських народів приступили з поміж німців і жидів різні політичні партії, є між ними під соціальним оглядом групи навіть дуже ліві. В справі блоку з деякими з тих партій заходилися наші соціалісти-радикали, та їх відправлено з нічим, бо провідники цих партій вирішили йти однопліччям національним фронтом (німецьким і жидівським) в союзі з другими непольськими народами. Значить, говорення про „німецьких капіталі-

стів“ і „жидівських лихварів“ є демагогією для підірвання впливу Об'єднання.

Наші соціалістичні руйнівники, лаючи блок непольських народів, промовчують чомусь білорусинів.

Роблять це свідомо: білорусинів ніяк не можна причепити ані до „капіталістів“, ані до „лихварів“. Між тим до блоку непольських народів приступили найповажніші білоруські партії. Що більше: білорусини зголосили тільки одну одну державну листу і то листу непольських народів (18). Значить, по думці панків з „Громадського Голосу“ ціла Білорусь (крім хрунів-

З розписанням виборів до сейму і сенату стали навідуватися на наші села неспрошені гості і то такої різної масти, що простому чоловікові годі вижитись на них.

Приїде такий „гість“ до села і як зачне жалувати хлопа та переконувати про свою прихильність до нас селян і як зачне сипати обіцянками, то не один зпоміж менше свідомих селян таки подумав: а може цей прибула щиро говорить? А на другий день прийде новий „гість“, лав того, що був вчора і собі жалуватиме хлопа і теж сипле обіцянками.

Та на цьому не кінець. Щораз нові „спасителі“ з'являються, від чого й поваги відсуджують своїх конкурентів і масенько напрошуються: на нас голосуйте, а ми вам неба прихилимо...

Наслухавшись тої всієї балабани, менше свідомі наші люди тільки руками розводять, що робити. А з чого може вийти для нас велика небезпека, бо багато громадян зневіряться і готові відтягнутися від участі в голосуванні. Це була би вода на млин противників нашого народу. Тому вони з такою радістю дивляться на гаркитню, яка у нас розвелася. Бо коли велика скількість українців відтягнеться від голосування, а ті, що підуть до виборчої урни, розкинуть свої голоси на безпечне число лист різних партій, партійок і отаманчиків політичних, то поляки, зговорившись в останній хвили, зможуть захопити більше число українських мандатів. А на цим їм дуже багато залежить, бо таким чином вони зможуть показати світові, мовляв — західно-українські землі то є мішана територія, бо от як багато польських послів там вибрано.

Тому нам селянам треба дуже застановитися над тим, куди і заким маємо йти, на кого маємо віддати свої голоси в днях 4 і 11. марта. Бо ці вибори багато заважать на нашій долі, бо вони будуть плебісцитом, на основі якого світ буде оцінювати нашу політичну зрілість і національну свідомість. 25 літ беруть участь в народній роботі і бачу, що одинокою партією, яка дійсно щиро заступає народні інтереси, є Українське Національно-Демократичне Об'єднання (перед війною ця партія називалася на-

Запам'ятайте собі: число української національної листи.

18

На цю листу 4. і 11. березня (марта) віддадуть свої голоси всі громадяне і громадянки, яким дорого добро і честь західної вітки українського народу.

ських партій!) „запродалася“ німецьким капіталістам і жидівським лихварям“.

Та й з українських політичних угруповань до блоку непольських народів належать не тільки Об'єднання, а й волинський Селянський Союз і всі безпартійні з північно-західних земель. На основі соціалістичних побрехеньок про блок

виходить, що та німецька й жидівська „буржуазія“ є якоюсь апокаліптичною бестією, яка захопила під свої впливи білоруські та українські землі.

Поляки повинні дати нашим соціалістам найвищі патрістичні відзначення за таке прямо божевільне поборовання блоку непольських народів. Це ж вода на польський млин!

Куди нам іти?

ціонально-демократичною, за українських часів трудовою, а в 1925 р. після зговорення всіх угруповань, що стояли на чисто національному ґрунті, прийняла назву Українського Нац.-Дем. Об'єднання). Ця партія завдячує розвиток нашого життя на всіх його царинах перед війною, вона клала підвалини під нашу державність, вона відбудувала наше економічне, просвітне і політичне життя в тяжких (найтяжких!) повоєнних роках. Придільтеся ближче тим всім дічам, на яких спирається вся праця (культурно-освітня, економічна, політична і т. д.) на західно-українських землях. Майже виключно це все члени Об'єднання. Пригляньмося ближче, хто за границю інформував про все те, що діється на наших землях, хто вислав меморіали до Союзу Народів, хто обсилав різні заграничні конгреси, підносили там голос в справі наших непереданих прав? Робило це виключно Українське Національно-

Демократичне Об'єднання. Другі-ж партії, всі ці соціалісти-радикали (двох мастей!), селяроби (аль трьох мастей!), „працівники“ (Партія Праці), комуністи (двох мастей!), соціалісти з „Вперед“, — живуть тільки з лайки на Об'єднання, розбивають народню єдність, юдять брат на брата, підкопують церкву, підсунувають сварки по селах, вводять непотрібне замішання. „Діяльність“ цих партій веде наш народ над беріг пропасти так само, як „діяльність“ хлібодів.

Тому в отсей грізний час ми всі селяне згуртуємося як один муж коло жовто-блакитного прапора Українського Національно-Демократичного Об'єднання. Не даймо себе збаламутити наймитам чужих сил! Покажім всім явним і скритим ворогам нашого народу нашу політичну свідомість і нашу національну єдність. Віддаймо в днях 4. і 11. марта всі наші голоси на листу ч. 18, листу українського національного табору.

Дмитро Рудик,
передплатник „Свободи“.

Страх і ненависть.

7. лютого над раном впала поліція до приватного помешкання: ген. секретаря Об'єднання В. Целевича, д-ра Л. Макарушки та Івана Желіска (дир. Народної Канцелярії) і перевела ревізію. У д-ра Л. Макарушки ревізія тривала повних 8 годин. Одночасно зроблено ревізію в Народній Канцелярії. Всі ці ревізії переведено без письмального наказу. Чого шукала поліція, невідомо. Забрала що попало під руки: приватні записки, протоколи з засідань, нариси статей і т. д.

Зачинається теж „рух“ на провінції: у кандидата на посла, селянина — Ол. Вислоцького в Брідщині переведено з черги другу ревізію; кандидата на посла з Підгаєччини — Ол. Яворського арештовано.

В долиньському і калуському повітах по гірських селах з наказу староства виставлено варти, які мають контролювати прохожих.

В золочівському і тернопільському виборчих округах вся лютя власть імуших зовсім явно звертається проти Українського Національно-Демократичного Об'єднан-

ня. В цих округах виходить диво з див: власть імуші ласкавим оком дивляться, не тільки на хлібодів, а й на соціалістів-радикалів та селяробів („правих“ і „лівих“). Чи можна цьому дивуватися? Ні! Власть імушим на руку кожна сила, хоч би й найменша, що розбиває єдність народу, що може спричинити розбиття українських голосів.

За українську школу.

ІНСТРУКЦІЯ В СПРАВІ ШКІЛЬНОГО ПЛЕБІСЦИТУ.

I. Досліджування важкості внесених декларацій шкільними інспекторами.

Подається до відома всім Шкільним Комітетам, Кружкам „Рідної Школи“ і громадянам, які переводили шкільний плєбісцит, що після виконного розпорядку Міністра Освіти з дня 7. січня 1925. В. В. ч. 3. пов. 33. шкільні інспектори мають тепер досліджувати важкість декларацій, а саме:

1. Чи громада, в якій лежить школа, має 25 пр. українського населення; 2. Чи посередництвом старости, громадського уряду або особисто, чи підписали на декларації батьки дітей мешкають в межах даної шкільної округи; 3. Чи діти названі в деклараціях живуть і чи є вони в шкільному віці в дні 1-го вересня 1923; 4. Чи опікуни дитини має право вносити декларації.

II. Вношення декларацій батьками польських дітей.

Якщо в громаді внесли батьки наших дітей декларації за введенням в школі української мови навчання, мають право шкільні інспектори повідомити населення тої шкільної округи перед днем 1. лютого, що такі декларації внесені, щоб уможливити батькам польських дітей, — якщо такі є в селі — вношення шкільних декларацій з домаганням навчання в польській мові. Таке повідомлення маєстись вивішувати в льокалі уряду громадського, або в іншій видній місці, однак не на шкільнім будинку. Батьки польських дітей можуть внести шкільні декларації до 30. квітня і на зміну школи потребують декларацій тільки за 20 дітей у шкільному віці.

III. Остероге перед зидурюванням від українських громадян підписів на деклараціях за польською мовою навчання в школі.

Вже тепер ходять по селах різні агітатори і піддурюють неграмотних селян, щоб вони підписували декларації з домаганням польської вишлагової мови навчання в школі.

Шкільні інспектори, управителі шкіл, учителі та інші агітатори вимушують від наших неграмотних батьків підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання кажучи їм, що підписують нібито протокол.

В обігу є шкільні декларації подібні до наших, друковані по українськи, однак з домаганням не української а державної мови навчання.

Тому кожний свідомий громадянин українця а передовсім наша сільська інтелігенція, наше духовенство повинні поучити й остерегти народ перед непростими опікунами, остерегти батьків наших шкільних дітей, щоб не підписували ніяких декларацій, ніяких протоколів, не лякалися ніяких погроз, бо для підписування шкільних декларацій батьками українцями минув уже речинець з 31. грудня 1927. На всякі запити шкільних інспекторів, управителів шкіл чи інших осіб, якої хочуть школи, щоб від-

повідали коротко: „На декларації, яку я підписав (-ла), є всьо сказане“.

Якщо в якійсь місцевості наші громадяни підступно одурені підписали у своїй неспівомості декларації з домаганням польської мови навчання в школі не знаючи, що підписують, то слід подбати, щоб ті громадяни вислали на руки шкільного інспектора заяву, що їх підпис добуто підступом, що вони вперше за польською школою декларації уневалюють і випофують та що вони домагаються української мови навчання в школі. Так само повинні українці розвідатися, хто підписав таку польську декларацію і чи його підпис є важний. Якщо підписи фальшовані або декларації підписали особи, які не мали до цього права, то слід довести до шкільного інспектора тому, бо він з певністю сам не буде переводити відповідних доджень у тому напрямі.

Це важне також в тої причини, що як поляки не зберуть на деклараціях важних підписів за 20 дітей у шкільному віці, то школа остане чисто українською.

IV. Внески шкільних інспекторів та рішення Кураторії в справі мови навчання.

Внесені декларації пропозують шкільні інспектори найдалше до 31. травня кураторії з умотивованими внесками в справі мови навчання.

Куратор на основі пропозованих шкільним інспектором внесків рішає протягом місяця про мову навчання в школі і повідомляє про це громаду, а крім того і одного з батьків, що внесли декларації. Згадане рішення має уряд громадський вивішати на прилюдному місці.

Від рішення Куратора прислугує інтересованим батькам відклик до Міністерства Освіти в речинці 14 днів від зивішення ослівотня в льокалі громадського уряду.

V. Зміна вишлагової мови навчання.

Зміна вишлагової мови навчання на основі внесених до 31. грудня 1927 р. декларацій наступити може доперва з початком олідуного шкільного року, це є в 1. вересня 1928 р.

VI. Уділювання інформацій.

Про всякі надужиття повідомляти Повітові Комітети чи Повітові Кружки „Рідної Школи“, а з дуже важких справах відноситись прямо до Правної Оборони при „Рідній Школі“, Львів, Ринок ч. 10, II. п. пересилаючи їй точний опис подій з поданням місцевості, дат, свідків і вясненням, що в цій справі дооі зроблено, найкраще з відписами чи оригіналами дотичних рішень, спротивів і т. п. Якщо Певна Оборона одержить на час дотичні матеріали, то на бажання виготовить потрібні відлики чи жалоби.

При цій нагоді вивається Повітові Кружки „Рідної Школи“, Повітові шкільні Комітети та громадяни, що займаються шкільним плєбісцитом, щоб в найкоротшому часі переслали звіти в переизеденого шкільного плєбісциту за всі громади своєї області, якщо досі не надіслала такого звіту.

Певна Оборона при „Рідній Школі“ у Львові, Ринок ч. 10, II. пов.

Наступ на „Просвіту“.

На останніх загальних зборах „Просвіти“ комуністи зі своїми прихвостнями в соромний спосіб провалилися. Надаремно викинули великі гроші. Тепер вони казяться. Не дивниця, бо їхні опікуни кривим оком дивляться на них... Тепер в своїй божевільній заїлості розпочали сельробівсько-упіпівські газети дику нагірку на тов. „Просвіту“. А устроїлася ця „чесна“ кумпанія ось як: наперед висунено цуциків з „Ради“ і „Праці“. Вони нібито „націоналісти“, отже їх гавканина лекше збаламутить публіку. І нещасні упіпівці виконують службу з самозапертям: бомбардують „Просвіту“ в „Раді“ і „Праці“, з болотом мішають голову Товариства — дир. М. Галушинського (якому ще недавно теперішні упіпівські вожаки пеани співали за його хрустальний характер і заслуги для просвітянської справи!).

А сельробівська, комуністична і хрунівська преса з насолодою повторяє все те, що пише про „Просвіту“ „Рада“ і „Праця“.

За барабаним огнем в газетах розпочато акцію, якої завданням втягнути до боротьби з Головним Виділом „Просвіти“ читальні в краю. Як притоку до цього взято ось яку подію. Головний Виділ „Просвіти“ завісив в урядованню виділ читальні на городецькому передмісті, вибраний 11. грудня 1927 р. А зробив це Головний Виділ тому, бо стверджено, що: 1) до зборів неготовлено листи учасників, отже не можна було ствердити кількості прихвоних і голосуючих та кілько було в поміж прихвоних управнених до голосовання (сам провідник зборів — тодішній голова читальні звернув увагу, що участь в зборах брали нечлени); 2) в кількох випадках прихвоні на салі голосували в поіменнім голосуванні за неприхвоних; 3) на салі находилися підчас зборів люде без членських прав.

Ствердивши нелегальність зборів, Головний Виділ завісив вибраний на цих зборах виділ читальні і назначив окрему комісію для тимчасового ведення справ. Головний Виділ поступив правильно, згідно з вимогами статуту. Та іншої думки вороги „Просвіти“. В наших руках лютючка під заг.: „Всім читальням і членам „Просвіти“ до відома“, в якій згадану подію зображено як „наступ на робітничі позиції з боку ундівської реакції“, вилаяно Гол. Виділ і звивається читальні і членів до протесту. Хто це такий закликає край до боротьби з Гол. Виділом? Ні одного підпису, тільки безіменно зазначено: „Робітники город. дільниці“. Панки, які ведуть цю руйніницьку роботу, які хитро мудро хотілиби опанувати читальню, не мають відваги підписатися повним іменем (грусні!), тому підшиваються під шильд: „Робітники“. Наші читальні в краю повинні дійсно підняти гримкий протест проти руйніницької роботи інтернаціоналістів та їхніх прихвонів з „Ради“ і „Праці“. Вони підмінують найстаршу нашу установу. До цієї справи ще повернемо!

Сельроби про сельробів.

Яке їхало, таке здибалось...

„Наше Слово“, орган правниці Сель-Робу, в числі з 5. лютого ось що пише про сель-робівську лівницю, то є про кумпанію Вальницьких, Заяців і Пелехатих:

„Селянський і робітничий рух нашої землі давно вже не бачив такої повені брехні та демагогії, яку розпускають пани Вальницькі, Заяці та їхні помічники.“

„Ця політика свідомого обдурювання і обманювання селян і робітників. Думають пани Вальницькі і другі народовольці, що працюючи такі дурні, та, що піймають вони їх на таку вудку брехні та обману.“

„Пимстяться ще на панах народовольців та розламава політика, яку вони під цю хвилю провадять. Знаючи, що українські працюючі села і міста осудили їх політику, вони у своїй заїлості поширення осялами розпочали на взір хлібодів на-

гірку за охотниками на посольські мандати. Вишукують всяких людей, які даються взяти на вудку мандату та таким спосібом розбити єдність працюючого села і міста на тих теренах, де не мають бутих москвофільських прихвонів. Таку політику провадять в Самбірщині, Тернопільщині, Коломиїщині, Поліссі та других містах.“

„Не ясною політичною лінією, а облукою і брехною воюють розламові вождя з групи бутих народовольців.“

„Пани Вальницький, Заяць та Пелехатий свідомо не хотіли ліквідації групи бутих народовольців та „Волі Народу“ в користь одноцілого Сель-Роба, свідомо хотіли продовжувати цю шкідливу для працюючих русотянську політику і тільки тому зробили розлам і його всіма можливими способами поширюють та поглиблюють.“

„Не менш облуковим було вживання ними слова „ліві“. Чим вони ліві? Чи може тим, що у своїй москвофільській свідомості доцільно пліють на вагу національного українського питання в Польщі, закриваючи своє москвофільство лівими „інтернаціональними фразами“.“

А орган „лівниці“ „Сель-Роб“ теж з 5. лютого покликують на свідомство кількох мандатолів з провідників „правниці“, яких спілка: Вальницький-Пелехатий-Заяць хитро перекабатила на свій бік, висвваючи їхні кандидатури до сойму, а крім цього на свідомство, яке панічі з „лівниці“ Сель-Робу дістали від ППС—Лівниці (комунствуюча група польської партії соціалістичної, з якою злигалися поповичі з лівого Сель-Робу),—пише:

„Після того, як провідники правого Сель-Роба зірвали блок з нами і ППС—Лівницею, газети їх „Наше Слово“ і „Наше Життя“ бомістили проти нас статті, зміст котрих — це явне худіганство і явна унді-петлюєвіщина.“

„Для нас нема вже на жалі сумніву, що „Наше Слово“ і „Наше Життя“ плентаються в хвості унді-фашизму.“

Гарні речі виписують про себе Сель-Роби, нема що казати. Що з того всего виходить? Тільки одно: обі сельробівські групи не гниль. Яке їхало, таке здибалось... Обі вони плентаються в чужому хвості і кусаються за корито.

Кандидатури листи Ч. 18

на північно-західних українських землях.

В найближчий час оголосимо повні списки українських кандидатів у всіх округах. Тепер зазначаємо чоловік кандидатів.

В окрузі Замостє іде першим Ол. Рочняк, голова Т-ва „Рідна Хата“, В. Гуль, редактор „Кузьмінський“ в Тарнограді і т. д.

В окрузі Красностав іде Грубешів: першим іде Ол. Кидай, селянин з кол. Сташиц, Федір Йосенко і т. д.

В окр. зі Люблин-Холм Павло Васильчук, В. Гуль з Руських Депулчич, Гр. Новосад з Покрівки і т. д.

В Білі-Володава: В. Островський, редактор „Народу“, ес. суддя Сабат і т. д.

На Волині.

В окрузі Ковель, Володимир Любомль і Горохів. С. Підгірський б. посол, д-р А. Річинський з Володимира, С. Назарук, Ковальчук, Артем Олексюк з Ковля.

В окрузі Луцьк-Рівне: Л. Серветник з Костонополя, Ол. Дровдовський господар, б. гімн-професор з Рівенщини Лобурський, Стефанович кооператор і інші.

В Кремянці — Дубно — Остріг: б. сенатор Михайло Черкавський, редактор Гр. Гладкий, П. Пилипчук з Дерманя, старий відомий кооператор і інші.

На Поліссі.

В окрузі Бересть — Кобрин — Дрогичин: П. Артемюк голова „Посвіти“ в Бересті, Ів. Паренюк кооператор і т. д.

Пінськ — Лунинець — Сарни — Столин: В. Островський, Онтарівський з Дрогичина, Радчук з Сарненщини.

До Сенату.

В Люблинському воєвідстві нашими кандидатами по Ч. 18 є: Ол. Рочняк, Григорій Новосад, Ал. Б. Білчук.

* З опублікованого листу документу Т. III. II. знаємо, звідки вони походять.

На Волині.

М. Черкавський, Левчанівський, господар Сасай.

На Поліссі.

Горшакур Нікодр, господар з Бенестя.

Як бачимо всі честні і незалежні наші діячі об'єдналися і до виборів ідуть разом під Ч. 18. Блоку непольських народів.

3 Президії УНДО.

ІНФОРМАЦІЯ.

Важне для громадських виборчих комітетів.

1) Мужі довіря листи ч. 18. На основі виборчої ординації допущені в день 4. і 11. березня ц. р. до льокалю обwodової виборчої комісії в часі голосування і в часі обчислювання голосів мужі довіря зголошених виборчих листів в даному окрузі. В цей спосіб дає виборчий закон можливість контролювати нашим мужам довіря про обwodових комісіях хід цілого виборчого акту. Тому при кожній обwodовій комісії мусять бути установлені наші мужі довіря.

На основі арт. 68. виборчої ординації зголошують мужів довіря до поодиноких обwodових комісій повновласники виборчих листів при окружних виборчих комісіях. Щоби повновласники листів ч. 18 могли зголосити до окружної виборчої комісії мужів довіря при кожній обwodовій виборчій комісії, треба щоби кожний наш місцевий виборчий комітет подав в найкоротшому часі на адресу Окружної Виборчої Канцелярії ім'я і прізвище, місце мешкання, звання та вік, мужа довіря і одного його заступника. При цьому належить подати, де є ослік обwodової комісії, до якої цей муж довіря призначений, як також треба подати число обwodової комісії. Мужам довіря можуть бути лише такі особи, які мають право голосування в тій комісії, при якій вони є установлені мужами довіря.

На мужів довіря слід подавати свідомих громадян, грамотних та обізнаних з виборчою ординацією, які могли би і вміли контролювати діяльність виборчих комісій. Найкраще, щоби той сам муж довіря був призначений до виборів соймових і сенатських, тому він повинен мати право голосування до тих обох установ.

Мужів довіря належить зголошувати до окружних виборчих канцелярій, яких адреси ми вже свого часу оголосили в пресі. Для певності подіємо їх ще раз: Округ 47: О. Йосиф Ліщинський, Микіш Новий, поч. в місії.

Округ 48: д-р Володимир Загайкевич, Перемишль, вул. Пилсудського ч. 1. (дів. "Віри" Побереже); Округ 49: Ілля Федевич, Самбір, пл. Церковна; Округ 50: Львів, вул. Костюшка ч. 1 а; Округ 51: Окружна Виборча Канцелярія, Львів, вул. Костюшка ч. 1 а; Округ 52: Остап Луцький, Стрий, Агенція "Дністра"; Округ 53: д-р Юліан Олесницький, Станіславів, вул. Липова ч. 18; Округ 54: Адвокатська канцелярія л-ра Ст. Барана, Тернопіль, вул. Мікевича ч. 3; Округ 55: Окружна Виборча Канцелярія Львів, вул. Костюшка ч. 1 а.

Щодо мужів довіря при голосуванні до сенату, то поодинокі Окружні Канцелярії пересилають копії зголошених мужів довіря для повновласників сенаторських листів. І так на адресу львівської Окружної Канцелярії мають бути переслані списки мужів довіря зі слідуючих повітів: Бібрка, Березів, Чесанів, Добромилів, Дрогобич, Городок Ягвяловський, Ярослав, Яворів, Кольбушова, Косно, Ліско, місто Львів, Львів-повіт, Ланьцут, Мостиська, Ніско, Перемишль, Переворський, Рова Руська, Рудки, Рятів, Самбір, Сянік, Сокаль, Старий Самбір, Стрижів, Тарнополь, Жовква. На адресу тернопільської Окружної Канцелярії мають переслати списки своїх мужів довіря слідуючих повітів: Богородчани, Долина, Городенка, Калущ, Коломия, Косів, Надвірна, Печеніжин, Рогатин, Сколе, Станіславів, Снятин, Товмач, Турка, Жидичів.

Тому, що поодинокі повіти в багатьох випадках мають зовсім інші виборчі осередки при соймових і при сенатських виборах, то завданням поодиноких Окружних Канцелярій є допильнувати, щоби підписи зголошених мужів довіря з поодиноких повітів були переслані куди слід.

Справа зголошування мужів довіря є для нас дуже важною, тому ці зголошення слід негайно переслати.

Головний Секретаріат Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

Передвиборчий рух.

Округ 43.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

В неділю, дня 29. січня відбулося віче в Посаді робітничий. Після політичного реферату заборили голос селяни і ааклинували віддати при виборах голоси на листу риночній, відомий народний діяч. Ухвалено партії Об'єднання, котрої кандидатом на добромилівський повіт є о. декан Йосиф Мавідовіч, резолюції і відповіли народній тійки на листу Об'єднання і вибрали мібрани селяни, вислухавши реферату про ви в сусідньому селі Бориславці. Численно вітими.

Того самого дня ветерон відбулося віче борчу організації, ухвалили голосувати спевий виборчий комітет. Віче скінчилося відпіванням патріотичних пісень.

В неділю, 6. лютого відбулося віче в Лодичі доміній, Трідичі та Пили доміній. Реферат політичний вголосив кандидат о. дек. Йосиф Мариневич, котрий звернув головну увагу на дематогію різних польських партій хлопських, які почали в останні часи деморалізувати наше гірське населення, обіцяючи їм різні блага, як поліх немці, напругу доріг і т. п. Патка його бачила так промовила до душі нашого селянина, що всі без винятку рішуче голосували на листу українського Об'єднання. Спеціальною готитись піднести гарні та річні промови селян Юрка Ковалів, Федя Бенішкого, Василя Лесюкова та інших, які завантали весь загаль український в загрозеному окрузі до єдності під жовто-блакитний стяг. Декотрі бесідники осудили таку кинину роботу наших "беспартійних" отаманів, котрі ради мандату розбивають наш національний фронт. По вибранню місцевих виборчих комітетів та ухваленню ревері для провоту партії та прирпаяють всі волюнції, що 1) зібрані вказують своєдоголосувати на листу ч. 18; 2) осуджують кинину роботу наших партій та визнають весь загаль 48-ого виборчого округу до консолідації всіх яворових оид, закінчено віче відпіванням національного гимну.

Округ 49.

РУДЕЧЧИНА.

Дня 2. січня відбулося передвиборче віче під голім небом в Хмелівці. Проводив о. декан Гринишин з Корончула. Як делегат Пов. Комітету українського Об'єднання прийхав колпичний довгопийний парох Хмелівчій і певними народний робітник о. Оніпкевич. У своїм рефераті він ясував політичне положення українського народу під Польщею, програму і тактику Об'єднання і збав всі брехливі закиди, роблені на адресу Об'єднання кининниками і розбачими національного фронту. Селянин Іван Савицький, замівав всіх віддати голоси тільки на листу Об'єднання ч. 18, що й відповідною резолюцією односторонно ухвалено.

Округ 51.

БЕЛІЗЧИНА.

Дня 12. січня ц. р. відбулося велике віче УНДО в Белізці в селі Народного Дому. Віче відкрив дир. Чарнецький, проводив пп. Лискович і Гонтарський. Реферувал кандидат на посаду листу ч. 18. Володимир Кухан, селянин зі Сокаля, і делегат Центрального Комітету УНДО зі Львова, Іван Юрчиновський. Після довгої дискусії висказалися всі присутні за партію Об'єднання і ухвалили голосувати на його листу ч. 18.

ЯВОРІВЩИНА.

Дня 2. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче у Вербиці. Реферували делегати Повітового Виборчого Комітету з Яворова, пп. Потороча і Подольськи. Старою місцевий комітет Об'єднання і ухвалено резолюції, якими присутні зважалися односторонно за партію Об'єднання і ухвалили голосувати на його листу ч. 18. Для розвитку віча явилися були на селі також радикали, однак дістали від місцевих селян належну відпугу. Кольби не інтервенції делегатів УНДО, то селяни розлучились дематогією і кининницькою роботою тутешніх радикалів, будучи із яворово потурбували.

Дня 13. січня ц. р. відбувся від мужів довіря усіх громад краковецького судового повіту. На від прийхав делегата Повітового Комітету Об'єднання з Яворова і кандидат на посаду п. Іван Ліщинський зі Львова. Серед великого патовку селян, які позідалися в усіх сіл, здержали на селі також радикали бейка з Яворова-Наковичного під проводом "беспартійного" професора Яворовського з Яворова і Ваховича з Чернявця, а також горетва селяробиівні в Хотинці зі своїм вождом Сокриком. Збори отворив п. Гачинський. Реферували кандидати на посади листу ч. 18 п. Ліщинський Іван і п. Кухан Володимир, селянин зі Сокаля. Підчас дискусії намагалися опанувати ситуацію радикали з Яворовського і Ваховичем, а також селяробиівні, однак не їм це вдалося. Присутні делегати громад краковецького повіту стапули явно бо Об'єднання, вибравши Повітовий Комітет УНДО і ухвалили голосувати на листу ч. 18.

КУЛИВЩИНА.

Дня 22. січня ц. р. відбулося велике передвиборче віче Національного Об'єднання в Куливі. З огляду на небезпеку розбиття віча москволюбськими сепробами (парство Хама) отворено спершу тільки домі

рочку нараду. Присутні були кандидати на посади п. Іван Ліщинський зі Львова і п. Володимир Кухан зі Сокаля. Підчас реферату п. Кухана прийхав під дсері самі селяробиівські бейка з Куливи і околпії і стинили такий версек, що командант місцевого постерунку розваав нараду. Тоді п. Ліщинський проголосив отворення легко передвиборчого віча і вустив всіх присутніх на селі. Зібралоса около 800 осіб. Здавалось, що віче вважали не відбуватися, а коли відбулося, то під чужою фирмою. Та дійсність впливала пілком шось іншого. Віче пройшло на загал спокійно і поважно. На всьмі виступа селяробиівської бейки реатували місцеві дуже остро. Вибрано ту саму президію, що перед тим. Пан Кухан докінчив свій реферат, а по тім вголосив реферат про політичне положення і про програму Об'єднання п. Ліщинський. Вічезники гучними оплесками одобрили програму і тактику Об'єднання. Показалося, що мешканці Куливи і околпії гадурманські толпски капалосію і селяробиівськом мурійком, позови в які отравляються. Віче закінчено відпіванням національного гимну.

Округ 52.

СТРИЖИНА.

Дня 16. січня відбулося велике передвиборче віче Об'єднання в Козюкові. Проводив о. Петрушевч. Реферувал кандидат на посаду листу ч. 18. дир. Остап Луцький зі Стриж, який пояснив головні постанови виборчого закону, основні незалежної політики Укр. Нап. Дем. Об'єднання і склад кандидатур листу ч. 18. на стрийський округ. Віче в захопленні вислухало його промови і односторонно винесло резолюцію, щоби віддати всі українські голоси на листу ч. 18.

Дня 17. січня ц. р. відбулося під проводом п. Васеловської велике передвиборче жіноче віче в Стриж. Промовляли кандидати на посади дир. Луцький Остап, зі Стриж і Максимович Антін з Борислава, а також п. Слюсарівна, д-р Калуський, д-р Гарасимів і ін. Віче зважалося за громадське участю українського жіноцтва в виборах та за одностороннім національним фронтом і листу ч. 18.

СКОЛІЩИНА.

Дня 1. лютого ц. р. відбулося передвиборчі збори в Сколи. Проводив д-р Доляницький. Підчас промови кандидата листу ч. 18 Остапа Луцького вдерили на селі завити польська бейка під проводом Малиновського і почала всистати та кричати. Комісар, користаючи з цього, розваав збори. Бейка відповіла пиними голосами, але дами земі, згод наш руд". Українські жіночки, вийшовши зі селі, не розійшлися, а за пів години зібралоса знову в тій самій селі на оголошені перед тим довірчій збори. Але й тепер комісар поліції не поавольє на ці збори, бо "запрошення писали в цім самім домі". Оаоложені таким поступованням влади селяне ще раз вийшли в селі і відбраними нові запрошення в кандидатурі д-ра Доляницького, айталося, що рах на довірчій нараду до цієї самої селі. Кандидат О. Луцький ще раз пояснив виборчу ситуацію, а зібрані в величній одушевленні зважалося за листу українського Об'єднання ч. 18.

ВОЙНИЛІВЩИНА.

Дня 6. лютого відбулося у Войниліві велике віче, в якому взяли участь крім войнилівських громадян і сусідні села, (понад 800 вичевнів, мушан і жінок!) Прелідинком віча був п. Юрко Гаджаровський. Коли на трибуні появилися д-р І. Курець, селя вагула бурю оплесків. Войнилівщина вітала ового дозволитного організатора. Промову д-ра Куреця про нагу виборів і потребу одностороннього національного фронту і промову дир. Остапа Луцького про сучасне політичне положення, зібрані прийняли з великим захопленням. Ріжні темні дузи, яких патроном зробилося тут учитель Генрих Коваль, довго приготувалися до розвитку віча. Постачано до цієї цілі навіть деякого з місцевих людків і поляків. Та наймачи чужих оид отравля відпугу, коли побачили, як величаво є серед зібраних популярність д-ра Куреця. Двох смаркатених бесідників пробувало віддати зібраним, постарявучим торесам, вичитані з большевиських газет. Та вичевні вилпики Іх. Зрештою на Іхні закиди дуже догетну і досадну відповідь дал дир. О. Луцький. Віче ухвалило подати Центральному Комітету за добір кандидатур на стрийський округ і постановило всіма силами підперти листу ч. 18. При цій нагоді сід задати про рушінницьку роботу учителя Ковала. Цей паюк мав охоту кандидувати з листу ч. 18, а коли побачив, що його особа є огляду на його мпущину (за української влади п. Коваль бунтував населення проти Української Національної Ради: після катастрофи зробилося соціал-демократом; в останньому році адавас націоналіста) стрінулася в неловірям, проголосив себе соціалістом з групи "Вперді" (постала на час виборів!) і кандидув з листу ч. 22. Цей панюк старасться опугати учительство та кооператорів, сподіючись на піддуркування цих двох чинників добитися мандату.

РОЖИТІВЩИНА.

Дня 1. лютого відбулося в Рожитіві велике передвиборче віче під голім небом, спикане кандидатом на посаду д-ром Іваном Блажковичем адвокатом з Дрогобича. Заступили були майже всі громади судового повіту. Віче отворив д-р Курбас про

мовив о. дек. Логинський, реферувал д-р Іван Блажкович, який в своїй промові пояснив виборчу ординацію та політичне положення українського народу під Польщею і зазивав до одностороннього фронту під прапором Об'єднання. Присутні односторонно ухвалили резолюцію, якою рішили голосувати на листу Об'єднання ч. 18.

ДРОГОВИЧЧИНА.

Дня 5. лютого ц. р. відбулося велике окружне передвиборче віче жінок в Бориславі. Віче отворил п. Капустинкова, проводила п. Нанинська, голова Союзу Українок в Бориславі. Про виборчу ординацію реферувал п. Яворський, а про апаційні жіноцтва в виборчій русії і її голосування гоноріла делегатка Центрального Комітету Об'єднання зі Львова, палі Мілена Кудинська. Віче ухвалило односторонню резолюцію, в якій українське жіноцтво в цілої нашої нації відпівало Бориславщині рішав неати громадну участь в виборах до союму і сенату і віддати свої голоси на листу Об'єднання ч. 18.

БОЛЕХІВЩИНА.

Дня 8. лютого ц. р. відбулося жіноче віче в Болехові під проводом п. Косида селянина з Лисович Віче, а властиво назначена в першу довірчю нараду стрінулася в ріжних перешкодах з боку поліції. На вічу вголосив промову кандидат на посаду Остап Луцький зі Стриж. Промову і резолюцію о. деп. Сухого за партію Об'єднання і листу ч. 18. прийняли зібрані в одушевленні. Коли після того почав промовляти Навишин з Тяпча, отруєний трьома жидками зі селяроби, зібрані закричали його та, що мусів замовкнути. Очевидно комісар скоротив з цього і розваав віче, що одак ще більшо піднесло патріотичний настрій зібраних. В доміньскім повіті впровадило староство для постраху воєнний стан.

ДРОГОВИЧЧИНА.

Дня 6. лютого ц. р. відбулося в Медичині на церковній площі передвиборче віче в рамках Об'єднання. На віче прийхали голова Повіт. Виб. Комітету д-р Степан Витвицький та кандидат на посаду в Дрогобиччині д-р Іван Блажкович. Прибули селяне з поблизьких сіл Довгого, Опарів, Горуче, Білеча, Липовець, Летні, а вже найкраще заступились було на вічу соло Ріпчині зі своїм пархом о. Малешком. Присутні на вічу так місцевих, як і з доколиччю сіл селян було около 500, в цім багаті жіноцтва Віче отворив д-р Степан Витвицький, який обговорив важке положення нашого народу, з окрема селянства під попору. Кандидат на посаду д-р Іван Блажкович пояснив вічезикам програму Об'єднання та виборчу ординацію до союму. Дальше перестеріг селян перед кининною роботою воєнних панчів з під стяги, "селяроби", "жидобіди" і ім подібних. З окрема перестеріг селян перед агентами польських партій, з яких найбільше вештається в Дрогобиччині д-р Тартовскі в партії "Піст", який баучи, що польськими голосами не перейде, старасться заманити до себе в своїх селли. Вкінці вівзав д-р Блажкович присутніх до єдності та до масової участі в виборах під білзкитно-жовтим прапором, на односторонній укр. народній листу ч. 18. При кілці забрав голос місцевий адвокат д-р Іван Мартинюк, що в коротких словах також вівзав присутніх до єдності до участі в голосуванні всіх управнених та до віддання голосів на листу ч. 18. Зналик "селяроби" Дігочай в Ріпчиль, дойдзавшись, що в Медичині відбулося віче Об'єднання, записав собі в Бориславі підпих розбихав день перед вічем, дав їм у себе віліг, та вибрався на другий день розбавати в Медичині віче. Прибувши в розбачками на віче, побачив односторонню поставу селли і мусів мовчати, а потому втікати.

Дня 6. лютого ц. р. відбулося в Летні, передвиборче віче в селі Народного Дому. На віче прийхали голова Повітового Виб. Комітету д-р С. Витвицький та кандидат на посаду в Дрогобиччині д-р Іван Блажкович. Присутних було около 400 людей, там мушан як і жінок. Після вибору президії забрав голос д-р Витвицький і ясував неавидну роль нашого народу, вівзав до всесторонньої організації та до єдності. Вваав на значіння теперішніх виборів, якими наш народ має заманіфестувати свою силу. Промову прийняв селяне гучними оплесками та гримом: "Славно"! Відтак забрав голос кандидат на посаду д-р Блажкович. Віп пояснив селянам виборчу ординацію до союму, поучив, як голосувати, вказав на те, що, які понесе народ, коли розвае мось, та зботом ларом не підемо до виборчої урки. Напятикував ріжних "Селяроби", "жидобіди" і т. п. і підпихив народній справі. Напятикував залягання до наших селли в Дрогобиччині д-ра Тартовського з польської партії "Піст", що коштом голосів наших селян хоче стати послом. Промову прийняв селяне з одушевленням, гучними оплесками та постановою голосувати на односторонній народній листу ч. 18. З черги забрав голос Олекса Кобильник, господар з Ріпчині, який також вівзав всіх до єдності при виборах та до організації. На закінчення промовив д-р Іван Мартинюк, адвокат з Медичині, що також заохотив присутніх до єдності, бо тільки в той спосіб побідимо при виборах.

НАДВІРНАЩИНА.

Дня 9. січня відбулися передвиборчі збори в Півлю. Справа виборів реферувал д-р Микілайчук, а про політичні партії д-р Борисевич.

Дня 14. січня відбулася передвиборча нарада в селі Гвізді. Реферувал д-р

Голосуйте на 18! листу число:

Миколайчук і д-р Борисевич. Вибрано виборчий комітет Об'єднання.

Дня 15. січня скликано передвиборчі збори в Биткові, а після полудня в Цуцільові. Кандидат на посади листи ч. 18. Іван Плазінський пояснив програму Об'єднання, а д-р Борисевич реферував справу виборів. В обох місцевостях вибрано виборчий комітет Об'єднання.

Дня 19. січня відбулися передвиборчі збори в Молоткові. Реферували інж. Цєбринський і д-р Борисевич. Вибрано виборчий комітет УНДО.

Дня 22. січня відбулися передвиборчі збори в Камінін. Реферували делегати Повітового Комітету д-р Миколайчук, д-р Борисевич і Михайло Бойчук. Збори рішили віддати свої голоси на листу Укр. Нац. Дем. Об'єднання ч. 18.

Дня 29. січня відбулися передвиборчі збори в Парішах. Реферували д-р Борисевич і К. Мулькевич. Збори рішили голосувати на листу Об'єднання ч. 18.

Того самого дня відбулося передвиборче віче в Волосові. Реферував делегат Повітового Комітету Об'єднання д-р Миколайчук. На вічу явився також кандидат радикальної листи Дмитро Ключинський з Переросля, який з лайкою накинувся на Об'єднання, плетучи всякі нісенітниці. Основну відповідь на його демагогічну пропаганду звичайної хлібодішчини, дав Ключинському д-р Миколайчук, підкреслюючи, що польський селянин, з яким п. Ключинський в імені радикальної партії хоче лутитися, не виборіє для українського селянина землі, хіба для себе. Українське селянство, згуртоване лише в національну партію, може діяти до землі через здійснення програми Українського Національно-Демократичного Об'єднання. Промовляли ще за листом Об'єднання ч. 18. Роман Сумик і Михайло Бойчук. Вибрано Комітет Об'єднання і ухвалено голосувати на його листу ч. 18.

Округ 53.

БОГОРОДЧАНЩИНА.

Дня 5. лютого скликано велике передвиборче віче під голім небом в Богородчаніх старих. Віче отворив о. Городецький. Коли забрав голос делегат Центрального Комітету УНДО п. Іван Корчинський, п'ять сільсько-радикальних бойків з Костем Василем і радикалом Гарбузом на чолі робили такі крики та верески, що президія була змушена перенести віче до хати п. Василя Стельмаха. Дві кімнати були битком набиті селянами. Реферував п. Корчинський, а після нього промовляли о. Городецький, Комарницький, сел. Магас (ін. Присутні з погородно висловлювалися про здичилу шайку сільробітців, яка получилася з радикалами, щоб тільки розбити віче Об'єднання. Присутні заявили, що віддадуть свої голоси тільки на одну українську партію Об'єднання і п. листу ч. 18.

КОЛОМІЙЩИНА.

Дня 6. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в Камініках великих. Реферували делегати Повітового Комітету Об'єднання, Грегорович і Голій. Прибув також делегат Центрального Комітету УНДО зі Львова, Ів. Корчинський. Після дискусії ухвалено йти до виборів під прапором Українського Національного Об'єднання і голосувати на листу ч. 18.

Дня 7. лютого відбулося заходом місцевого комітету Об'єднання передвиборче віче в Воскресінцях. Віче Об'єднання в головних осях радикалів і вони вислали туди всіх своїх радикальних дубів. Перший забрав голос делегат Центрального Комітету УНДО, Іван Корчинський, який представив політичне положення українського народу під Польщею, виказав вагу виборів та звався всіх до одного національного фронту під прапором однієї понадкласової української партії Об'єднання. Після цього забрав голос радикал Велигорський, який накинувся в крайню ординарій і штубальський спосіб на Об'єднання та дешевіо демагогією старався отуманити селянство так, що не було не понутру навіть чесним радикалам. Після його „промови“ забирали голос радикали Шекерик Дюніків і Новак, які старалися затерти п'єсу після нещасливого виступу Велигорського. Добру відповідь дав Велигорському п. Корчинський, а після цього кандидат на посаду з листи Об'єднання селянин Юра Чукор, який вказував на потребу одної національної партії, яка не веде до класової боротьби, але боронить інтереси всього українського народу. Забирали також голос представники сільробу Вакалюк і Марчук, однак селяне закричали їх і усунули з трибуни. На вічу в Воскресінцях Об'єднання здобуло собі великі симпатії і показалося, що навіть у своїй стороні радикали не чується певними.

ГОРОДЕНЩИНА.

Дня 2. лютого відбулося жіноче передвиборче віче в Серафимівцях. Віче отворила голова місцевого Союзу Українок п. Луцька. Реферувала делегатка Центрального Комітету УНДО зі Львова п. Марія Витвицька, яка ясувала програму Об'єднання і представляла значіння жіноцтва при виборах. На пропозицію о. Луцького вибрано місцевий виборчий жіночий комітет, який має знятися технічним по-

реведенням голосування всіх жінок на листу Об'єднання ч. 18.

Подібне жіноче віче відбулося дня 3. лютого в Поточисках. Вічем проводила Настя Федак. Реферувала делегатка Центрального Комітету УНДО п. Вигнанська. Після промови о. Луцького вибрано жіночий виборчий комітет Об'єднання і ухвалено голосувати тільки на його листу ч. 18.

ПЕЧЕНИЖИНИНА.

Дня 3. лютого відбулося передвиборче віче УНДО в Молодотині. Молодотин, це осідок унієвського кандидата на посаду Зелінського, який аніціює читальний будинок і якого справно в розбитті всякого просвітнього життя в селі. Віче відбулося в домі сел. Жупника. Проводив Михайло Коренький, Смитанюк і Жупник. Реферував делегат Центрального Комітету зі Львова, п. Іван Корчинський, який між ін. нап'янував кирилоуспівців і сільробів по українських селах. Після цього промовляв о. Балчицький, а в дискусії забирали голос студь Кузик, Микола Коренький і Богато селян. Хотів виступити деякий замішаний місцевий хульган Кваснюк Михайло, однак його закричали і викинули з хати. Ухвалено голосувати на листу Об'єднання ч. 18.

Округ 54.

СКАЛАТЩИНА.

Дня 6. лютого в Староміщині відбулося передвиборче віче в домі читальні „Просвіти“. Театральна селя була виповнена по береги. Віче відкрив голова читальні В. Білик. Реферував Антін Кунько, кандидат на посаду з рамені Об'єднання. Він пояснив виборчий закон і програму партії, порівнюючи її з програмами інших партій. Потім забрав голос д-р Андрій Жуковский, пояснюючи силу і значіння виборів. Вибрано виборчий комітет.

ЗБАРАЩИНА.

Дня 2. ц. м. приїхали до Лубинком вижних на віче кандидати Об'єднання о. пралаг Кунинський і селянин Сказків. Голова читальні селянин радикал Р. Пастушенко відступив на віче саяю з тим, щоб промовці не атакували радикалів. Між учасниками одну третину творили радикальні дугувки і дівтора. Крім названих кандидатів приїхав на віче і голова Пов. Комітету УНДО зі Збаражів д-р Гаврилюк. Провідником віча був заст. голова читальні Дм. Галішук. Коли почав говорити Сказків, не дали йому радикальні „молодці“ навіть речення докінчити. Вони счинили страшний сміх і галас. Не могли нічого зговорюватися, не помогла і пропозиція зробити унієвсько-радикальне віче. Наслідком того віче закрито та рішено зробити довірочну нараду. Голова читальні заявив тоді, що на випадок розпочаття такої наради в читальні радикали повибивають вікна. Довірочну нараду відбуло з уваги на те в домі місцевого пароха. Присутні поважні господарі заявили за Об'єднанням, а сусіднє село Лубянки нижчі дізнавшись про таке некультурне поведіння радикальних „дубів“ у Лубянках вижних, прислало делегатів, які запросили обох кандидатів Об'єднання на віче до свого села. Дня 3. лютого ц. р. таке віче в Лубянках Нижчих і відбулося.

Хтось сказав, що в збаражському повіті є 99 проц. націоналістів, а що найбільше і проц. соціалістів-радикалів, комуністів і інших інтернаціоналістів. І так воно є в дійсності. По всіх селах є свідомі українці-націоналісти, всі в захопленні і рішучо залягаються за УНДО-м і будуть голосувати на листу ч. 18. В двох останніх тижнях відбулися довірочні наради, дублячи збори і віча в отих місцевостях: 1) Збараж (для самого міста), 2) Роздольщина, 3) Красносільці, 4) Снятинці, 5) Снятинці, 6) Лубянки нижчі, 7) Тарасівка, 8) Глухівка малий, 9) Черніхівці, 10) Новики, 11) Доброводи, 12) Іванчани, 13) Кобляки, 14) Верезовиця Мала, 15) Чумали, 16) Івашківці, 17) Зарубинці. Програму УНДО реферували селяни Іван Ткачук, Іван Цєбринський, Гринько Сказків і д-р Андрій Гаврилюк.

Округ 55.

БУЗЕЧЩИНА.

Дня 24. січня ц. р. відбулося з рамені повітової організації Об'єднання передвиборче віче в Буську. Учасників було около 300, між ними заступники майже всіх доокочинних сіл і около 100 жінок. Віче відкрив голова повіт. організації Об'єднання о. дек. Зельський. Реферував кандидат на посаду з рамені УНДО о. д-р Пеліх, який вказав між іншими на небезпеку партії Брид, яка баламутить людей по наших селах. Після реферату почалася оживлена дискусія, після якої ухвалено резолюцію, якою присутні на вічу в Буську визнають всіх громадян голосувати на листу Об'єднання ч. 18.

Дня 29. січня ц. р. відбулася передвиборча довірочна нарада партії Об'єднання в Вербінах. Про політичне положення і програму партії Об'єднання реферував п. Теодор Вачко з Буська з який нап'янував кирилоуспівців партії УГП і сільробів і вказав на небезпеку, яка грозить Бусеччині від партії Брид. Вибрано виборчий комітет Об'єднання і ухвалено голосувати на листу Об'єднання. Того самого дня хотів в селі робити віче п. Чопла з партії УГП, але селяни-громадяне Вербіна до віча не допустили і він відійшов з місця.

Дня 1. лютого відбулася довірочна нарада в Чучунах гумніських. Реферував п. Теодор з Буська. Вибрано виборчий Комітет Об'єднання.

ПІДГАЄЧЩИНА.

Крім мілканивцяти передвиборчих нарад в поодиноких громадах відбуло в Підгаєччині публічні віча під голім небом в Зарванцях, Богатинцях, Золотинках, Гайворонці і в Шумлянцях. На вічах реферував кандидат до союму п. О. Яворський. Населення вислухувало з одушевленням рефератів пп. О. Яворського, селянина Солоників та молодозенського сокола Миськова, якого промови слухало громадянство в слезах в очах. Замітне одно: на наших вічах являються 2-3 кирилички з партії УНС-а, різні ренегати, або прямо поляки, які своїм криком пробують перебивати промову бесідникові. Однак рішуча постера вічевиків та їх оклики то все правду, „проща христяни“ змушує їх до мовчанки. Крикуни стають все ближче жандармів, бояться гніву народа та рахуючи на їх оборону.

На вічу в Золотинках дня 19. січня мало що не прийшло до пролітчу крові, якби поліція не була остаточно усунула крикунів, та бесідник і місцевий парох о. декан Седецький не впливали на успокоєння вічевиків. Хотів в Золотинках розв'язав комісар віче, промовець п. О. Яворський не міг скінчити своєї промови, то зібрані заявили, що факт розв'язання віча з причини авантур двох осібників для них зрозумілий і вони знають, що до виборів мають піти тільки в Українським Національно-Демократичним Об'єднанням, по чім всі з відкритими головами відспівали національний гімн.

РОГАТИНЩИНА.

Дня 5. лютого відбулося передвиборче віче в Фразі для сіл Підбіра, Белічів і Фраха. Вічем проводили о. Телішевський і п. Рибник. Присутніх понад 300 осіб. Реферував д-р. Поритко. Після реферату та оживленої дискусії ухвалено резолюції, якими віче висказує довіру провідові партії Об'єднання, рішає голосувати на його листу ч. 18. І п'ятує всіх кириличників, які розбивають одностійний національний фронт.

Дня 5. лютого відбулося передвиборче віче в містечку Підкамінні. Присутніх понад 200 осіб. Реферував о. Телішук, і д-р С. Гладкий, які представили політичне положення і програму партії, які виставляють свої листи в 55-му окрузі. Віче рішило голосувати тільки на листу Об'єднання ч. 18., на якій кандидує заслужений громадський діяч Рогатинщини д-р. С. Кузик.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Дня 1. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в Вашиках. Реферував кандидат на посаду листи ч. 18. на золочівський округ Володимир Целевич і В. Воробайко. Вибрано виборчий комітет УНДО-Об'єднання і ухвалено голосувати на листу ч. 18.

Дня 2. лютого відбулася довірочна нарада на Вулиці. Про виборчу ординацію реферував В. Воробайко, про політичне положення і програму партії УНДО-Об'єднання В. Целевич.

Дня 2. лютого відбулася передвиборча нарада в Куряні. Реферували В. Целевич, О. Варан і В. Воробайко. Присутніх понад 300 осіб в Куряні, Павлопа та Надорощівці. Присутні одностійно прийняли резолюції, що соціально підуть до виборчої унії під єдиною-жовтими прапором УНДО-Об'єднання, голосуючи на листу ч. 18.

Дня 4. лютого відбулося передвиборче віче в Серафимівцях. Присутні по над 200 людей. Реферували В. Воробайко і кандидат на посаду УНДО-Об'єднання В. Целевич зі Львова. Прийнято одностійно резолюцію, голосувати на листу ч. 18.

Дня 4. лютого відбулося передвиборче віче в Рибниках. Віче отворив о. В. Танчак. Після цього реферував чоловічий кандидат листи ч. 18. на золочівський округ В. Целевич. Присутні задоволили за програмою УНДО-Об'єднання і рішили голосувати на листу ч. 18.

Дня 6. лютого ц. р. відбулося велике віче під голім небом в Конюхах. Віче отворив В. Воробайко, який пояснив виборчий закон, а після цього виступив політичний реферат та пояснив програму УНДО-Об'єднання В. Целевич. Після оживленої дискусії ухвалено віче за партією УНДО-Об'єднання.

Дня 6. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в Целеві. Реферував кандидат на посаду В. Целевич. Після дискусії прийнято одностійно резолюції йти до виборів під стягом однієї монархасової національної партії УНДО-Об'єднання і голосувати на листу ч. 18.

ВІДІЩИНА.

Дня 5. лютого ц. р. окликали каданя своє віче до Ясенова. Промовляли два кандидати зі Львова, однак після них заставалося голоу делегат Повітового Комітету Об'єднання, який виказав шкідливу протиполітичну, космополітичну роботу каданів і в боротьбі промови закликав присутніх станути під прапором однієї національної понадкласової партії Об'єднання. Дня 6. лютого на 150 присутніх всі окрім трьох залягали на резолюцію, якою ухвалено голосувати на листу Об'єднання ч. 18. Зі спіном „О честь дем. кандидатів лайданів“ вічевиків опустели сая. Після цього віча удалися оба кандидатські делегати до села Кудубицького, однак селяни в листи протести їх і не допустили до віча.

До сільських виборчих Комітетів УНДО Бучацького повіту.

Дня 6. лютого ц. р. арештувала поліція в селі Космприні над Дністром кандидата на посаду до союму п. Олександра Яворського, який приїхав в цілі відбуття віч в Золототочинну. Це арештування унеможливило виборцям записатися із своїм будущим послом, одним із чільніших представників нашої молодшої генерації. Щоб не ширилось баламутство, мають всі сільські виборчі комітети пояснити виборцям, що являють п. Яворського з криміналу зможемо ми всі тим, що віддамо свій голос на листу ч. 18., бо після закону, а хвилю вибору п. Яворського послом, адміністративна влада мусить його в арешту випустити.

І хотіли б ми всіх внарештували і ми не могли ідти по селах на віча, то виборці мусять пам'ятати, що їхня чина 18. та що всі астратичування не мають їх алякати, а сплетті про уневажнення листи ч. 18. та про розбиття Укр. Нац. Дем. Об'єднання неправдні.

Інж. канд. Антін Король,
секр. Пов. Виб. Комітету УНДО в Бучачі.

3 виборчих практик в повіті.

Агітаторська і мандиатська навала в Підгаєччині. Виборча свобода українського кандидата.

В повіті зачали кидатися бриліви зі своїм хлопським „сторонітвом“, а організатори партії УНС (хлібодів) побачивши, що населення жене їх зі своїх сіл та не має віри їх брехням, перейшли на службу хлопського сторонітства. Спонукали їх до цього те й краді зарібки від брилівців. Гадано їх шістох на селянський конгрес у Львові в тій думці, що на візді дістануть заворот коштів подорожі та „пось до кншені“. Одне переписувалися, бо кошти дороги мусили самі покрити з власних фондів і нічого „до кишені“ не дістали. То розчаровання, як також надія заробити при виборах від хлопського сторонітства, кинула їх тепер в обійми брилівців.

Брилівсько-унієвське віче в дня 12. січня ц. р. в Підгайнях скінчилося розбиттям віча, розігнанням вічевиків водою із сивавки та арештуванням двох українських громадян, а то: пп. Колодницького з Сільця і укр. інваліда Адама Ковалів з Голіч, якого на борзі засуджено на 10 днів арешту „за влученство“ (громадянина, який прибув у своїх сивавах в Голіч до Підгайнів). Так само арештовано двох українців на вічу в Золотинках, але тих, які приходять на віча тільки їх розбивати і грозять револьверами, до тепер не арештовано.

До чого прямують виступи насиланих на наші віча крикунів, можна подуматися зі старостинського письма, яке подаємо в цілості:

Starostwo w Podhajcach L. 1758/28/3 Podhaje, dnia 21. stycznia 1928. Do Pana Oksy Jaworskiego w Podhajcach. W załatwieniu wniesionego podania zezwalam na odbycie wieceu pod golem niebem w Szumlanach w dniu 22 stycznia 1928 r. i równocześnie czynię Pana osobiscie odpowiedzialnym za utrzymanie ładu i spokoju w czasie tego wieceu. Zarazem zaznaczam, że na wypadek zaburzeń i zakłócenia spokoju publicznego, które miało miejsce na wieceu w Złotnikach w dniu 15. stycznia br. mając na względzie bezpieczeństwo publiczne i nie mogąc dopuszczać do roznamiętniania umysłów wieceujących do tego stopnia, że mogłoby przynieść do ewentualnego rozlewu krwi, przekażę Panu na przyszłość odbywania urzędowania wieceu publicznych, jak również na przemawiania na tego rodzaju wieceach. Starosta: Olszewski mp.

Замітне і те, що заступник старости п. Бжезіньський дораджував п. О. Яворському в дні 12. січня, щоб він заперестав їдти по селах і єндів в часі виборів в хаті. Коли одпаде цей залив, що є обов'язком українського громадянина є якраз тепер як алловою енергією працювати, п. Бжезіньський в чільній дискусії загрозив, що знищить п. Яворського, калі його арештувати, постане всто цього військову парту, робить старостини, щоб уневажнити листу кандидатів, на якій буде являвся п. Яворського, а все те зможе зробити „бо пан че, же тепер в Польщі єст диктатура“.

Появився в повіті вже один кандидат-самозванець, Прокіп Козак, якого до тепер ніхто не бачив на ніяких зборах. Хто намовив його кандидувати, хто дасть йому гроші на „вибори“, не загадка його і тих, які його будуть пошукати. Перше віче самозванця кандидата в Гайвороні дня 19. січня скінчилося для нього неспасливо, бо вчепившись висистали його і закричали „ганьба“, і п. Козак з опущеним носом під охороною місцевих поляків покинув трибуну і село.

Треба сподіватися, що вибори в Підгайчині впадут для Українського Нап.-Дем. Об'єднання як найкраще, а то в браку партійного розбиття, як також завдяки свідомості нашого селянства, яке добре розуміє, що вперед треба абудувати хату, а хату таку можемо абудувати тільки єдністю і працею, а не партійними сварками.

Вісник.

Визискувачі і гнобителі.

Свої про своїх.

Львівський орган польських соціалістів „Дзвенік людски“ заговорив з приводу виборів про польську шляхту, що відтягається від жертв для держави, а всі тягарі її утримання авалює на селянство і робітництво. В часі спаду польської марки, коли царолі маси терпіли голод і недоїстаток, польська шляхта скупувала долари і складала їх в заграничних банках. Недавно польський уряд затягнув в Америці позичку 70 мільйонів доларів на лхварський процент, який заплатити хлоп і робітник. А тимчасом польська магнаторія має в заграничних банках 700 мільйонів доларів, але польському урядови не позичила ані цента. Навпаки, польські ділчі не платять маєткового податку та ще гордяться від держави мільйонні кредити, не допускаючи до них дрібних рільників.

Тепер магнати знохалися з Пилсудським і стараються при помочи польського уряду кандидувати до сойму і сенату, щоб ударемнити земельну реформу та використати ще краще державу для свого обогащення. Одночасно відправляють масово рільних робітників зі служби, особливо на Волині, боячись, щоб вони не посягнули в надходячій парцеляційній році по їхню землю. Всіх звільнених рільних робітників буде тепер кільканадцять тисяч і багато з них ходять тепер серед зимна від фільварку до фільварку, шукаючи праці. Однак це не перешкоджає цим визискувачам і ворогам робочого народу при помочи уряду посягати сміло по хлопській голові.

Забувають польські соціалісти тільки одно: що вони належали також до тих, що підпирали польський уряд проти інтересів робочого народу, особливо українського, та разом з польською шляхтою в соймі вкорочували права українського народу.

Поневолена країна.

10-ліття окупації Бесарабії.

В січні ц. р. минуло 10 літ з того часу, як румунські війська заняли Бесарабію. Було це „тимчасове“ заняття, аби забезпечити доставку поживи для румунської і російської армії на румунському фронті, яке відтак перемінлося в „добровільне“ прилучення Бесарабії до румунської „матірної“ землі.

Цього прилучення, чи „самовизначення“ dokonав Сафтул Церій, штучно і насильно створений орган з Молдаван, котрий по вмащевуванню румунських військ до Бесарабії проголосив 24. січня 1918 р. Бесарабію до Румунії як автономну провінцію, а щойно 25. листопада ц. р. проголошено цілковите злиття Бесарабії з Румунією, резигнувавши з її автономії. Цей злуки dokonано помімо протесту масової організації союзу селян, помімо протесту заступників на-

ціональних меншостей. Депутатів, що вперто протиставились злуці, розстріляно, а їх тіла вкинено в Дністер.

Населення Бесарабії, nerado поставилося до заняття краю румунським військом вже тоді, коли заняття мало бути лише тимчасовим, а коли „злука“ Бесарабії з Румунією стала dokonаним фактом, ціла Бесарабія повстала проти неї. В часі численних повстань, які криваво здавлено при помочи війська, вбито, після навіть румунських обчислень, 15.514 бесарабівців — мужів, жінок, дітей. По повстанню в Хотині замордовано 11.000, по Тарбунарським 1.300 осіб.

Так виглядала „добровільна“ злука Бесарабії з Румунією. А які її наслідки? Краєм управляють люди заслані туди з Румунії на кару за різні злочини й тому панує в ній насильство й хабарництво. Країна, яка давніше ввозила за кордон 62 проц. збіжжя, 2 мільйонів овочів, 7 мільйонів відер вина, замінилася тепер в нужденний край, який живе з контрабанди. Найстрашніше є положення селян, який надалше терпить голод на землю. Славна аграрна реформа викazuje вправді побільшення селянської площі з 57 на 6 проц., але ті, що одержали землю, це румунські колоністи, агенти сигуранци або інші спекулянти, які тільки тиснуть і визискують місцеве населення. Нема ні живого, ні мертвого інвентаря. Щоби вижитися кукурудзою селянин залазить в 120—200 проц. довги у спекулянтів, тому селянство масово виандровує в світ за очі. До тепер звіталося около 400 тисяч осіб, то є 15 проц. бесарабського населення. Робітництво, якого професійні організації розв'язано, гине з нищиди й безробіття. Навіть купці, придавлені податками й хабарництвом, уряджують демонстрації і страйки. В краю панують тифус і шкорбут.

Школи національних меншин, а в тім числі і українські, позамикані, в них вільно говорити лише по румунськи й тому вислід науки серед нерумунських дітей рівняється нулю. Аналіфбетизм шириться в страшний спосіб.

Так виглядає Бесарабія в десятиліття її окупації. До цього стану довела її влада румунських бояр. Тож не дивота, що навіть румунський посол Александров при нагоді обговорювання в Бесарабії сказав: Бесарабія, колиб лише могла, прилучиться до якої небудь держави, аби лишень не до Румунії.

А в Бесарабії живе й український нарід.

Еміграційні справи.

В справі еміграції на Сибір. — Опіка над переселенцями в Бразилії.

На запити наших селян що до виїзду на поселення на Сибір, Товариства Опіки над Українськими Емігрантами доносить, що ця справа є покищо не на часі, аж доки не буде заключений договір про неагресію (не нападати на себе) і торговельний договір між Польщею і Союзом Соціалістичних Радянських Республік. Тому є передчасним пошукватися маєтку в краю і старатися про еміграційні папшпорти на Сибір.

Свідоме українське громадянство в Бразилії діяваючо відчуває недостачу свого Товариства Опіки над Українськими Переселенцями в Бразилії. Це товариство могло би вратувати тисячі екзистенцій від визиску, а нероз'яснені цілковиті руїни. Головним завданням Товариства було би вишукати родючі і здорові землі для фацендерів (господарів) і посередництво праці для рільних робітників на фацендах, які вже є в Бразилії, а які оставлені самі собі терплять нужду.

Заснування такого Товариства в Сантос, буде одним із завдань Управління українського Тов-а у Львові, а в цілі його заложення, як також в цілі заснування подібного товариства в Буенос Айрес на Аргентині,

має виїхати цього року делегация Товариства Опіки над Українськими Емігрантами до Полудневої Америки, в склад якої відуть лікар, агроном, кооператор і представник культурних наших інституцій.

Укр. Емігрант.

Користайте з доброї нагоди!

Радієництво підстава господарсько-го поступу.

Підставою розумної хліборобської господарки є рахівництво, яке показує, чи господарка ведеться добре чи але та чи взагалі вона одачується. В янішніх часах тільки той може мати користь з господарки, хто веде її розумно та з вимогами сільсько-господарської науки і техніки. Годі рішиться на управу цю чи іншої рости, плекання такого або іншого рода худоби, як не знаємо, що це може коштувати та який чистий дохід може принести. Тільки на основі рахунку можна зміркувати, як вести нашу господарку, щоби мати з неї як найбільше користі.

„Сільський Господар“ рішився помагати своїм членам в цьому напрямі. Він утворив окрему секцію сільсько-господарської економії, що під проводом досвідного в тім напрямі агронома, буде вести для наших господарів членів сіль-госп. рахівництво.

Яку користь будуть мати господарі в рахівництва? По скінченню рахункового року „Сільський Господар“ виготовить для господарів рахункове віставлення, котре буде обіймати докладний перегляд цілої господарки. Викаже, чи господарив господар в прибутком, чи зі стратою, обчислить кошта продукції, поодиноких родів рости, плекання худоби, представить кошта вложеної в поодинокі галузі господарства праці, аужитих харчів, викаже котру рости найвигідніше в данім господарстві плекати. Дперва на основі таких відомостей зможе господар як слід застановитися, як йому далше повести свою господарку. Крім того „С. Г.“ буде уділювати всіх фахових порад, що відносяться до господарства.

Як буде виглядати ведення книговодства?

„Сільський Господар“ пересилає тим, що зголосяться, свої друки до виповнювання, а то „Опис майна“ — інвентуру, котру виповнюється раз в рік і тиженеві звіти, котрі господар виповнює що дня, а по тиженеві чи то через філію „Сіль. Госп.“ чи впрост пересилає до централі у Львові, де буде ціле книговодство опрацьовуватися.

Ваділ „Сіль. Госп.“ рішив, що господарям до 5-ох моргів ґрунту буде вестися рахівництво даром. Господарі, що мають більше ніж 5 моргів, платять по 50 грошів від морга на покриття коштів друку і поштової оплати. При належно умовитим проханню може „С. Г.“ обнизити ціну і господарям, що мають більше ніж 5 моргів ґрунту, а в виїмкових випадках і цілком звільнити їх від оплати.

Рахунковий рік зачинаємо з 1. марта. Тому заінтересовані повинні сейчас зголоситися до „Сіль. Госп.“ у Львові, Зіморевича 20, щоби на час можна було вислати потрібні друки. Приняті будуть тільки ті члені, що зобов'язуються хоч один повний рік вести точні записки і стало посылати до „С. Г.“

Треба би ще додати, що всі дані, які посилає господар, лишаться строго довірочні і ніхто крім Централі „С. Г.“ і даного властителя господарства не має права вглядати до виказів посланих господарем.

Господарське рахівництво принесе велику користь передовсім тим селянам, що його в себе заведуть, бо сейчас покаже їм, що на їх господарстві поплачується, а що ні і до чого треба доплачувати. Далі буде мати

користь в таких дослідах поплаотно-сти селянських господарств весь нарід, бо на підставі поодиноких дослідів можна буде виготовити плян поплаотної господарки в цілому краю.

Зі згляду на велике значіння книговодства в господарстві повинні скористати якнайширше верстви наших господарів-селян, священників і поміщиків і зголосуватися до „С. Г.“ зі всіх українських земель під Польщею.

Новинки.

— Нема еміграції на Радянщину. Останніми часами поширилися в краю вістки про еміграцію на Радянщину. В тім цілі приїжджають селяне з різних далекіх сторін до Львова, наражуються на видатку і страту часу. Щоби цюмо запобігти, радянський конзулят у Львові подає до відомо, що ніяких еміграційних справ наразі не провадять.

— Радянський конзуль у Львові Кириченко відкликаний із свого становища. Кажуть, що причиною відликання була його думка в українсько-польській справі, яку він висловив у розмові з редактором „Слова польського“.

— За що арештували? Арештованого українського кандидата на посла з Підгайчині п. Олексу Яворського випущено на волю.

— Продукція великої і малої земельної власності. Варшавський статистичний уряд обчислив, що в 1927 р. випродуковано в Польщі 71 і пів мільона центнів пшениці. З того дала більша земельна власність (ділчі) 26 мільйонів, а дрібні рільники 45 і пів мільйона центнів. Значить, державу виживає малоземельне селянство, а не ділчі, як кажуть польські державні керманці, і тому наділяють ділчів більшою опікою зі шкодою для дрібного хліборобства.

— Селянську позичку затягає місто Львів у Банку краєвого господарства. Позичка має вносити 7.700.000 зл. і призначена на будівельні та інші господарські цілі.

— Таємна посылка. На стації в Ряшеві вибух вагон, що їхав в Гамбурґ до Києва і був наповнений бочками з якоюсь смердючою течєю. Показалося, що була це теч до фабриквання трійлих бомб. Вибух був такий сильний, що розкинув залізні бочки на 200 метрів, а вагон опісля згорів. Другий вагон, наповнений тою самою течєю, уратовано і затримано на зарядження польської влади аж в Здобунові.

— Велике обманство. Філія Банку Польського в Катовицях виплатила якось чоловікові на підставі предложеного чеку суму 140.000 зл. Незабаром показалося, що гроші виплачено несправильно, бо чек був сфальшований. Слідство викрило, що гроші побрав караний злодій Андрий Пазь, якого арештовано. Далше викрито, що Пазь мав спільників, які дали йому тільки 20.000, а решту взяли собі. Однак тих спільників він не хоче видати.

— Задля марної добчії. В лісі недалеко міста Ліппа (коло Еаршави) якісь злочинці убили трое людей і повилили из деревих. Жертвою злочину внів богатий господар Баль, один парубок і одна дівчина, всі трое німці. Слідство ствердило, що бандити вбили їх задля грабунку, однак знайшли при них тільки 40 зл. гоівкою і пару чобіт.

— Китайська різня. Англійські газети доносять про страшне жинво смерті яке йде в Китаю наслідком домової війни. Зі січня до марта страчено в Китаю 3.460 робітників, від квітня до вересня понад 26.000. В самім вересні виконано скзку цію на 6.000 робітників. В листопаді сем. Фен вирізає 30.000 селян в провінції Го-нан. В грудні страчено коло 7.000 осіб. А кілька людей згинуло на фронтах боєвих армій?

З А Я В А.

Дійшло до мого відомо, що п. Володимир Зубрицький в часі побуту в Сяноці оклеветав мене перед п. Василем Подубинським, а саме: що я розпинаю і приєдную собі прихильність виборців розділом одежі і збіжжя. За цю клевету вніс я проти п. Вол. Зубрицького скаргу до суду.

Військо, дня 4. лютого 1928.

о. Йосиф Маринович.

Заява.

Щоби не ширилося баламутство в обр. зі виборчим ч. 52, заявляю, що на жадну листу і з жадної партії не кандидую на посла. Андрий Пилипчук, господар в Росохачі.

82, 1—1

Обов'язком кожного українця поширювати „Свободу“!

НА ВІСІ!

ПОЗІР ПЕРЕГІННИНА.

Дня 16. лютого п. р. о годі 1 відбудеться велике окружне передвиборче віче в **ПЕРЕГІННИ**. Реферуватимуть кандидати на посівні листи ч. 18 д-р Іван Куривей з Львова і дир. Остап Лупський зі Стрия.

ПОЗІР НАДІРІЯНИНА.

Дня 26. лютого відбудеться віче Об'єднання в **Зеленій**.

Дня 27. лютого віче в **Пілю**.

Дня 28. лютого велике повітове віче в залі Народного Дому в **Надвірній**. Початок о годі 1 в полудне. Реферувати на вічах будуть кандидати листи ч. 18. на 58 округ.

ПОЗІР ПЕЧЕНІЖНИНА.

Передвиборчі віча відбудуться: Дня 15. лютого год. 2 по пол. **Берегівський-середній** і **Тетуча**. Дня 22. лютого год. 12 **Мичина**, **Ковалівка**, **Стучачів**. Дня 26. лютого год. 11 **Тетуча** для сіл: **Берегівський**, **Мичина**, **Тетуча**, **Акришор**, **Берегівський**. Дня 19. лютого. велике повітове віче в **Печеніжній**.

ПОЗІР ДРОГОБИЧНИНА!

Дня 15. лютого відбудеться окружне передвиборче віче в **Довгій** для сіл **Довге**, **Рибник**, **Майдан** і **Сопіт**.

Дня 17. лютого в полудне відбудеться передвиборче віче в **Світнику**.

Дня 17. лютого ввечері відбудеться передвиборче віче в **Ластівках**.

Дня 19. лютого ввечері відбудеться передвиборче віче в **Опаці**.

На всіх вічах реферуватимуть кандидати на посівні листи ч. 18 **Антін Максимович**.

Важне для Повітових
Вибірчих Комітетів.

Картки до голосування. Вибірчі картки до голосування вже друкуються і їх можна відбирати від 10-го лютого почавши в Краєвій Народній Канцелярії, вул. Костюшка ч. 1 а, П. поа. Картки будуть видавати тільки окремо для цього виділенним висланим Повітовим Народним Комітетів. Щодо дальшого транспорту і розділу тих карток на місцях, то Повітові Вибірчі Комітети повинні за часу відібрати картки, щоб вони вчасі дійшли до всіх громад і до рук виборців.

В справі управління мужів довіря і справі техніки голосування будуть оголошені своєчасно в пресі докладніші інформції та пояснення. — Львів, дня 8-го лютого 1928.

Головний Секретаріат Українсько-го Національно-Демократичного Об'єднання.

ровом програмою. Крім цього, щоб зберегти найбільшому ліхові в селі, який є великий брак власного читального дому, загальні збори рішення з весною п. р. приступити до будови Народного Дому в Гумених, де знаходяться приміщення воєн-крайові приватні установи. В тій цілі покликано до помічі новобраного вибор-лов комітет, який зараз займається зведенням будівельного матеріалу за суму 300 зол. і серце радіє, коли плануть ліни на овоці не довго, але важкої праці. А важка вона тим, що найважливішим ворогом чит-руку являється місцевий завідаєль о. Григорій Пюшка, котрий в своїй некультурно-сті і займів заперкості пішов так далеко, що не завагаючи посилати жандармів на читальняники, нацьковуючи до відібран-ня грошей заколюдованих на ту цілі. Не диво, що наріз так рівно оплачує що й до-сі відсутність заслуженої особи о. Біля-ського. Та викинув німе не брало. Тому не аразуватись нам засліпленою і кириною одинокі. Прямуймо твердо до своєї мети, бо вже близький той час, коли Гуменець зможе заллукати радісними словами, що тільки „в своїй хаті своя правда і сила і воля“.

БОВИЦЯ пов. **КАЛУШ**. (Ворог україн-ського громадянства). Злощасна судьба по-карала наше село війтом Юрком Тивинчу-ком. Цей віт за гроші держави і за по-хвали старости усюди намагався показати свої відносини і „розум“, які все вихо-дять на шкоду для місцевих просвітних установ. Хоч вибрала його війтом громада як виступника громадських інтересів, а по старості, то він востані уважав за відпо-відніше служити та підназуватися старости ріжними виступами якраз проти інтересу своєї громади, місцевих просвітних установ, а навіть на шкоду цілого українського на-роду. Доводом того є, що згаданий віт Ю. Тивинчук в перший день Різдва замість пошести залик місцевому священику до зборів на Річну Школу, протестував проти неї і місця в першій свідченні і намагав-ся своїми неправими заходами і агі-тацією позбавити Річну Школу, де вихову-ються і вчать українські селянські і ро-бітничі діти, однієї раз в рік загальної зборів, якою вона тільки і держиться, ко-ляди, хоч і само возвідство і старості на-такі збори позовило. Таких людей, що оміють явля рати проти свого народу, по-винно українське громадянство все і усюди відгороджувати від себе, а Новичани по-винні свого віта бойкотувати як зрадника своєї громади і українського народу. По-длиться при цім зазначити, що наказавши вітві, який бував в Які Кузівчак і Микола Мельник місцеві читальні Просвіти і Театральні-Співацький Гурток являв як своїх, добродіїв, які мли повне зрозумі-ня для просвітної роботи і попирали її як ва свого урядовання так і тепер.

Повітформованні.

ОРДІВ пов. **РАДЕХІВ**. (Культурно-ос-вісто життя). Аматорський гурток при чи-тальні „Просвіти“ відіграв дня 28. січня ч. р. в читальняній домі драму „Бонд-рівна“ в великим успіхом. Досить велика сета була переповнена публікою, між якою знайшлися гості з околиць сіл. Вистава подобалась загальною, так що околиці сета запрошують ординський гурток на виступ по своїх читальнях. — *Освеждень*.

ВИГОДА **БОРИШІВСЬКА** пов. **БОР-ШІВ**. (Читальня „Просвіти“). Нарешті і по-ше село поміжне в найкраще вивучені між Дистром і Збручем, дочекалося читальні „Просвіти“. Дня 12. січня ч. р. відбулися основувчі Загальні Збори при участі народа о. К. Красія і д-ра Д. Шу-ровського в Мельниці. Прибули також чле-ни читальняного відділу в Борніковець. В члені виписалося 60 осіб, головню моло-ді. Також до відділу читальні вибрано го-ловню молодих господарів.

Під увагу українським
інвалідам.

В часі, коли увага нашої суспільності звернена на вибори, не оміємо забувати про життя-буття інвалідів Української Га-лицької Армії. Якраз напика, в часі ви-борчої агіції треба як найширше спонука-ти інвалідську справу, а наші на-відати на посів повинні ближче заціка-тися із місцях при нагоді віт в долає ін-валідів української національної армії. Це причиниться до піднесення рівня жер-твенності на інвалідів та забезпечення їм рент.

Головна Рада „Українського краєвого Т-ва опіки над інвалідами“ (УКТОНИ) у Львові, надаючи першорядного значіння справі орентовання інвалідів, робила в минулому році всякі заходи, щоб ця справа посунути вперед. Деякі, навіть доволі знач-ні результати вже досягнуто. Треба подбати, щоб це не були хвилині успіхів.

В жовтні, листопаді і грудні мин. року УКТОНИ перевело лікарський персонал ін-валідів УГА. В тій цілі поділено Галичину на 11 округів, у яких засідали комісії зго-жені з українських лікарів, представників громадянства й відпоручників Т-ва. Ін-валідів опрорентовано відповідно до утраті здатності до праці. До переліку згошле-лося 564 інвалідів. Гол. Рада Т-ва рішила виплачувати ренти інвалідам від 30—100 проц. Найвища рента відноситься 50 зол., найнижча 9 зол. у місяць.

Сума місячних рент становить 3.065 зо-лотих. Ці ренти виплачує Товариство від початку нового року. Треба пам'ятати, що

багато інвалідів з ріжних причин не були при переліку, навіть таких інвалідів, що вже були передіть зареєстровані в Тоза-рності. Деякі інвалідів згошлюються кожного дня до нового переліку. Між ними є й дуже тяжкі інваліди. Таким чи-ном бюджет Т-ва на самі ренти мусть збільшитись. До того треба додержувати у-держання Укр. Дому Інвалідів у Львові й до-му для інвалідів-сухотних у Винниках під Львовом (понад 2.000 зол. у місяць), видатки на протези (біля 300 зол. міс.), по-латки, лікування, адміністрація і т. д. Жертвенність на інвалідів УГА мусть зрости, щоб Товариство могло виплачу-вати цю місячну ренту. Українська суспіль-ність, яка дає не мало доказів прихильно-сті для інвалідів УГА та зрозуміння їх вірної долі, не повинна допустити до того, щоб інваліди лишилися без рент. В історії УГА доля інвалідів не сміє похитити темної тімні.

КОМУНІКАТ.

Український Національний Музей-Архів при Українському Інституті Громадо-знавства (заснов. У. Г. К. в 1923 р.) при-ймає в дар, на переходування та купує ріжні матеріали:

1. З визвольної боротьби українсько-го народу — революційної і військової: споминок, документи, відозви, проклама-ції, мапи, плани боїв, реляції, журнали боєвих подій, записні (показі) книжки, ріжні листування про бої та став армії, щоденники, спогади, життєписи, некро-логи, перекази, козацькі і стрілецькі пісні, записки учасників і очевидців про-події, про відношення місцевого насе-лення до своїх і чужих військ, накази, обійзники, заклики, закони, універсали, грамоти, декларації, меморіали, постано-ви, протоколи засідань, зборів, зїздів, за-просини на засідання, паспорти, легіти-мації, перепустки, плакати, оповістки, програми урочистих свят, летючки, про-кламації, газети і вірники з них, журна-ли, брошури, бланкети й інш.; а також: фотографії, малюнки, ілюстрації, схеми; гроші, грошові знаки, поштові марки, марки ріжних оплат і пожертв; прапори, бунчуки, герби, зброю, зразки уніформи українського війська, відзнаки, ріжні знаки, печатки, стемплі; і ін.

2. Пам'ятка української старовини й мистецтва.

3. Матеріали до історії української еміграції — все, що освідлює життя емі-грантів та культуру і політичну й діяль-ність, а також: відношення до неї наро-ді, серед яких еміграція перебуває;

4. Відомості про українські пам'ятки, що знаходяться в чужих державах (в му-зеях, архівах, бібліотеках, та по приват-них руках) — зареєстровання їх та опис.

Що до використання зібраних матеріалів і опублікування то Музей-Ар-хів керується лише волею жертводавців-власників і додержується виданих від Музею-Архиву зобов'язань, що до хоре-ження матеріалів у тайні й інш.

Музей-Архів зявляє зацікавленням осо-бам справки по полягалих воїнах і помер-лих на еміграції (на основі тих матеріа-лів, що вже зібрані в Муз.-Архиві).

Муз.-Архів звертається з проханням до громадянства про надіслку до Музею-Архиву відомостей про полягалих в боях, на повстанні чи померлих на еміграції; для цієї цілі Муз.-Арх. виготовлено спе-ціальний „Листок Поляглого“, який ро-силається у необхідній кількості при-мірників.

Музей-Архів звертається із закликом до всіх установ та організацій, що ліка-довані і закінчили свою діяльність, про передачу до Муз.-Арх. своїх архівів.

Музей-Архів вірить у співчуття цієї важливої національної справі всього українського громадянства без ріжних земель і політичних поглядів.

Для перегляду до встановлення варт-ності матеріалів при Музей-Архиві пра-цює Наукова Колегія з учених фаховців. До цього часу Музей-Архів зібрав до 50.000 ріжних матеріалів.

Адреса: ПРАГА III, Refikova 4/3.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

ДИРЕКЦІЯ МУЗЕЮ-АРХІВУ.

З виборчих сміхо-
винок.

На вічу Удла дня 5. лютого п. р. у Вільхівці пов. Бібрка була така сцена.

Предсідник громадянин Дмитро Ден-дерніс.

Сельроб: Ундо буржуї!

Предсідник: Мовчи, бо ти голює від-беру!

Сельроб: Ундо з жидами!

Предсідник: Вступися бо ти зараз вли-нину за двері!

Сельроб: Ундо буржуї запродаж...

Предсідник: Хлопці, розступіться, зро-біть дорогу, ний го зикну! Люди добрі, я між вами виховався, віс, я вас панаю, ви мене, я вас всіх добре знаю, ви мене, але хто тому голопунневи сельробови, що вас баламути, цупець обтя, бігме не знаю.

Весь народ: Славно, Ундо, славно! Геть зі сельробом!

Учасник.

СМІШНЕ

В суді.

Суддя: Такий старий чоловік і не краде! Чи вам не стид?

Об'явувачений: Трудна рада, пане суддя! Як я був молодий, казали мені: такий молодий а вже краде! Те-пер, як я старий, кажуть мені: такий ста-рий, а не краде! Скажіть мені пане суд-дя: коли властиво я маю вкрати, чи як молодий, чи як старий?

Вратувался.

— Знаєш, Максима засудили на смерть, але він якось вратувался.

— Як же то?

— Взяв тай вмер в тюрмі

ОГОЛОШЕННЯ.

Спеціаліст недуг легенів, серця і жо-лудка

д-р Фелікс Ган

Львів, вулиця Городецька ч. 46
66 Пересвітлення Рентгеном. 2-4

АДВОКАТ

д-р М. Литвинович

веде канцелярію в СТАНИСЛАВОВІ, вул. Бічна-Білинського (нова вулиця біля суду).

У НЕВАЖЛИКУ військову книжку, ви-ставлену через П. К. У. в Самборі на ім'я: Василь Казачак ур. 1898 р. в Ми-тій, нов. Турка в/Стр. згублену в жов-тні 1927 р. в Сколів. 78, 2—3

ПОТРІБНИЙ ГУМЕННИЙ нежонатий, що знає ріжну господарку і пасі-чництво до двора в Комаїрях пл. Бо-рпня. 78, 3-3

Машини до виробу

пекентових дахів, форми до бетоновні рур, хрести, громозводи, завізні візки ріжні шпосарські роботи виготовляє Михайло Стефанівський. Львів, Вар-статова 10. (між вул. Корхецького і Ри-перською). 76, 2—4

РАДІКАЛЬНО УСУВАЄ СПЕЦІАЛЬНИ-МИ БАНДАЖАМИ НАЙВІЛЬШІ І ЗА-СТАРІЛІ ПРОПУКЛИНИ терез, пушк, уда і пахляки у дітей, дітей і мужик. ОПАСКИ: проти черевної обвислості, проти обниження шлунка сист. д-ра Ко-беляка, по перебутих полові і т. д. ГУ-МОВІ ПАНХОХИ проти жидівних віг. ПРЯМОДЕРЖАКИ І ГОРСЕТИ проти роблення горбу і проти скривлення тре-бетного стовпа. ГУМОВІ МОЧНИКИ на-деж для ослаблених на міхур. БАНДАЖИ проти випадання матиці сист. д-ра Лі-ведана. ПРОТЕЗИ штучних ніг для амп-утованих і т. д. БАНДАЖИСТ ПОЛЯ-ЧЕК В САМБОРІ ч. 119. Цінники даром.

КАВІНКА
огородове, квітове і го-сподарське з першоряд-них краєвих і закордон-них пиллятицій о найвищий силі мілкування поручає
Едмунд РІДЛЬ
74 скляк насіння 3—4
Львів, Рутівського ч. 3.
Подрібні цініники висилаю на бажання.

БЛІДНИЦЮ,

МАЛОКРОВНІСТЬ УСУВАЄ
ВИНО ХІНОВО-ЗАЛІЗНЕ
виробу М-ра КШИШТОФОРСКОГО
на еспанській маляі

регулює жіночі недуги, додає сили, побуджує апетит, додає крові, а жінкам у злогах привертає сили не-мовірно скоро; спеціально поручене лікарями в недугах легенів, по таких недугах, при загальному ослабленню, обриванню, недостаті окоти до життя, нудогі, патороках, при фізичній і умо-ві виснаженню. Можна набути у всіх апіках і дрогеріях або у власній ін-тересі замовляти просто з фабрики, Щоб оминати лихих безвартісних підрібок, жадати виразно: Вино хіново-залізне М-ра Кшиштофор-ського. Наслідкування рішучо відкину-ти! Менша фляшка з перес. зол. 3-25, 5 фляшок 13 зол. Подвійна фляшка з перес. зол. 5-00, 5 фляшок 22-00 зол.

Виключний склад і виробля на Польщу:
Fabryka chemiczna Mr. Krzyzstoforski Tarnob VII. 39 12-2

ДОПИСА З КРАЮ

ГУМЕНЕЦЬ пов. **ЩИРЕЦЬ**. (Культур-но-освітнім життям). Здалека чути відго-мін надходячої весни, а в парі з цим заго-моніли наші читальняники, хоча стрі-лиги II свого року особливо святочно. Роз-неслась вістка про загальні збори чит. „Просвіти“ дня 13. м. м. Спішуть на них молодь обох полів і свідоміші старші. Вдалаши про побідовосніт, хід виборів до громадської ради, загальні збори за спо-мужою п. Василь Еліашевського, студента богословія, однодушно постановляють піти до виборчої уряи з нагоди виборів до сойму і сенату і віддати свої голоси на листу по-ставлену УНДО, яке одинокі є покликані кермувати нашим народом ці своєю адо-